

Váš dopis zn.
Ze dne
Čj. ČŠIS-3616/24-S
Sp. zn. ČŠIS-S-690/24-S
Vyřizuje PhDr. Filip Dostál
Telefon 235 091047
E-mail filip.dostal@csicr.cz
Datum 11. listopadu 2024

Obec Sibřina
Sibřina 15
250 84 Sibřina
ID DS: j3ebtrr

Výsledek šetření stížnosti

Česká školní inspekce (dále „ČŠI“) prošetřila stížnost na právnickou osobu **Základní škola a Mateřská škola Sibřina, příspěvková organizace** (dále „MŠ“, nebo „škola“) doručenou ČŠI 2. září 2024.

Stížnost se týkala nevhodného způsobu komunikace školy se zákonnými zástupci (dále i „stěžovateli“), postupu školy při řešení stížnosti, nevhodných přístupů učitelky k dítěti a k řešení jeho chování k ostatním dětem, poskytování podpůrných opatření dítěti a zajištění stravování dítěte.

Šetření stížnosti vycházelo zejména ze skutečností uvedených ve stížnosti a opíralo se o zjištění v průběhu šetření ve škole ve dnech 23. až 25. 10 2024, o vyjádření ředitelky školy (dále „ředitelka“), učitelky MŠ, výchovné poradkyně školy, vedoucí školní jídelny, o výsledek hospitační činnosti ČŠI a o analýzu příslušné dokumentace.

1. Nevhodná komunikace se stěžovateli

Ve stížnosti je uvedeno, že komunikace školy nepodporuje snahu řešit situaci nevhodných projevů chování dítěte k ostatním dětem, ředitelka opakovaně navrhovala stěžovatelům přerážení dítěte do jiné školy, ačkoliv se jedná o spádovou MŠ. Ve stížnosti se uvádí, že stěžovatelům byly zatajovány informace o projevech jejich dítěte a další skutečnosti, které s tím souvisí.

Ředitelka uvedla, že se stěžovateli proběhla dvě formální setkání, ze kterých byl pořízen zápis, a to 19. září 2023 a 7. května 2024. Obě setkání iniciovala škola a o projednávaných záležitostech stěžovatelé věděli předem. To je ale v rozporu s pozváním stěžovatelů na „přátelskou konzultaci“ 19. září 2023, které jim přes telefon zaslala učitelka. Ze zápisu z jednání je zřejmé, že mimo jiné bylo projednáváno chování dítěte v kolektivu a stěžovatelům byl doporučen stacionář, psycholog nebo psychiatr, možnost zajištění asistenta pedagoga, jako podpůrné opatření (viz bod 4. 2). Předloženou komunikaci mezi učitelkou a stěžovateli je možné označit za oboustranně vstřícnou, avšak nikoliv konstruktivní, se snahou učitelky problémy dítěte řešit.

Datované záznamy, které svědčí o problematických projevech dítěte, si učitelka pořizovala od 4. září 2023 do 15. května 2024. Učitelka k nim uvedla, že nástup dítěte do třídy Včelíček byl pozvolný, učitelky se snažily s dítětem pracovat a rodiče informovaly z vlastní iniciativy až ve druhé polovině září 2023. Učitelka uvedla, že otcí na jeho dotazy vždy odpovídaly pravdivě, sdělovaly mu pozitivní i negativní stránky projevu dítěte, nezamlčovaly informace.

Ředitelka vyloučila, že by navrhovala stěžovatelům odchod dítěte do jiné školy. Učitelka ve shodě s vyjádřením výchovné poradkyně uvedla, že na společné schůzce se stěžovateli v květnu 2024 výchovná poradkyně navrhla možnost přestupu dítěte do alternativní školy s nižším počtem dětí, odmítla však, že se jednalo o opakovaný návrh, nebo nátlak. Upřesnila, že šlo o návrh ve prospěch dítěte. Výchovná poradkyně sdělila, že byla stěžovatelům nabídnuta široká škála zařízení a pomáhajících profesí v nejlepším zájmu dítěte.

Tvrzení uvedená ve stížnosti a tvrzení pedagogických pracovníků se liší, nelze jednoznačně potvrdit ani vyvrátit skutečnosti zmiňované ve stížnosti.

ČŠI hodnotí stížnost jako neprokazatelnou.

2. Postup školy při řešení stížnosti

Stěžovatelé se ohrazují proti postupu při řešení stížnosti podané škole jinými zákonnými zástupci na chování jejich dítěte z 2. května 2024, která byla řešena před výchovnou komisí a dále rovněž na jednání školské rady. Ve stížnosti je dále uvedeno, že ředitelka nereagovala na stížnost, kterou stěžovatelé podali škole 8. června 2024.

Ředitelka uvedla, že 2. května 2024 škola obdržela stížnost zákonných zástupců jiného dítěte, kterému dítě stěžovatelů způsobilo úraz. Bodů stížnosti bylo více, proto škola iniciovala jednání 7. května 2024. Setkání se stěžovateli bylo označeno jako „výchovná komise“. Ředitelka uvedla, že všechna jednání se zákonnými zástupci, kde je přítomná speciální pedagožka a předmětem je chování dítěte/žáka je označováno termínem „výchovná komise“. Z jednání byl pořízen zápis, ke kterému stěžovatelé nevznесли připomínky, i když podle slov ředitelky měli možnost podle zápisu doplnit a vyjádřit svůj názor.

Ředitelka uvedla, že 13. května 2024 se konalo jednání školské rady za přítomnosti zástupce zřizovatele – starosty. Podle vyjádření ředitelky zákonná zástupkyně zraněného dítěte obsah stížnosti o vlastní iniciativě navrhla na program jednání. Školská rada bod projednala, zanesla do zápisu ze svého jednání a ředitelka jej v rámci zavedené spolupráce se školskou radou zveřejnila na webových stránkách školy. Z vyjádření ředitelky vyplývá, že ji kontaktovala zástupkyně zákonných zástupců žáků s tím, že si nepřeje, aby zápis s bodem jednání, které iniciovala, byl zveřejněn na webových stránkách školy. Jejím přání ředitelka vyhověla a inkriminovaný zápis odstranila.

Školská rada se při MŠ nezřizuje, a proto pro projednávání výsledku stížnosti zákonné zástupkyně dítěte v tomto orgánu nebyl důvod. Působení školských rad není předmětem inspekční činnosti ČŠI.

Ředitelka uvedla, že stěžovatelé podali e-mailem 8. června 2024 škole stížnost k rukám ředitelky. Ředitelka na stížnost odpověděla 27. června 2024 telefonicky – přečetla připravené písemné vyhotovení odpovědi na tuto stížnost. Ředitelka sdělila, že telefonický rozhovor byl vyhocený, stěžovatelka bez bližšího určení vyhrožovala konfliktním postupem vůči škole slovy: „to ještě uvidíte“. Ředitelka se pod dojmem z tohoto jednání stěžovatelky rozhodla odpověď na stížnosti písemně neodeslat. Ředitelka připustila, že její rozhodnutí upustit od písemné odpovědi na stížnost nebylo vhodné.

ČŠI hodnotí stížnost jako důvodnou.

3. Nevhodné přístupy učitelky k dítěti a k řešení jeho chování k ostatním dětem

Stěžovatelé uvádějí, že se učitelka nesnažila začlenit dítě do kolektivu, naopak ho z něj vylučovala, nepoznala a nerespektovala specifické projevy dítěte. Poukazují na nevhodně realizovanou školní akci.

Ředitelka odmítla, že by bylo dítě vylučováno z kolektivu. Učitelka uvedla, že dítě mělo ve třídě klidovou zónu a v jídelně mělo jiné místo. Důvod pro takové opatření uvádí ředitelka a učitelka odlišně, a odlišné informace poskytují také na otázku, zda byli stěžovatelé o tomto opatření informováni předem a zda s ním souhlasili. Na žádost zákonného zástupce dítěte bylo opatření cca za dva měsíce zrušeno a dítě se stravovalo společně s ostatními. Učitelka uvedla, že věděla, že dítě umí číst, ale nechtěla, aby tuto svou dovednost projevovalo. Nechávala je však, aby vyprávělo ostatním dětem pohádky, což je podle jejího vyjádření bavilo.

Z mikulášské nadílky bylo ČŠI poskytnuto video, ze kterého je zřejmé, že způsob, jakým bylo předávání nadílky realizováno, byl naprosto nevhodný. Bylo poukazováno na nevhodné chování dětí a byly dehonestovány před ostatními. Ředitelka i učitelka uvedly, že se jednalo o nadílku v rámci divadelního představení a jednalo se o herce, tedy ne o pedagogy. Nikdo z přítomných pedagogů však do programu nezasáhl.

ČŠI hodnotí stížnost jako důvodnou.

4. Poskytování podpůrných opatření dítěti

4.1. Poskytování podpůrných opatření podle doporučení školského poradenského zařízení (dále „ŠPZ“)

Ve stížnosti je uvedeno, že škola ignoruje podpůrná opatření stanovená v lednu 2024, dítěti nebyly ve školním roce 2023/2024 k dispozici doporučené pomůcky (literatura a stavebnice), pro dítě nebylo vytvořeno klidné místo. Stížnost se týkala rovněž neoprávněné žádosti školy o poskytnutí zprávy klinického psychologa z vyšetření dítěte.

Doporučení podpůrných opatření dítěte ze ŠPZ bylo škole do datové schránky po telefonické urgenci ředitelky doručeno až 8. února 2024. Jako důvod časové prodlevy od vyšetření bylo ŠPZ uvedeno čekání na poskytnutí zprávy z vyšetření dítěte klinickým psychologem. Ředitelka uvedla, že stěžovatele o poskytnutí zjištění klinického psychologa rovněž žádala.

Škola nemá na zprávu klinického psychologa nárok. Avšak podle § 22 odst. 1 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, mají zákonní zástupci dítěte povinnost informovat školu o skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání; to mohou být i informace zjištěné vyšetřením klinického psychologa. Z údajů poskytnutých stěžovateli a školou však nelze zjistit, zda se žádost školy týkala pouze informací, na které má škola zákonný nárok, nebo šel její požadavek nad rámec jejího zákonného oprávnění.

Analýzou dokumentace, fyzickou prohlídkou školního prostředí, rozhovory s ředitelkou i se zaměstnanci školy bylo ověřeno, že škola pomůcky uvedené v doporučení podpůrných opatření ze ŠPZ zakoupila v průběhu března a dubna 2024. Z rozhovoru s učitelkou bylo zřejmé, že s nimi dítě pracuje rádo a ona sama mu vhodnou nabídku ve školním roce 2023/2024 připravovala. Učitelka rovněž uvedla, že si dítě do MŠ nosilo vlastní encyklopedie. Nad rámec doporučení ŠPZ zpracovala MŠ plán individuální podpory, není však jasné, na které období a zda byl vyhodnocen.

Při hospitační činnosti bylo ověřeno, že škola vhodné podmínky (klidnou zónu) v aktuálním školním roce pro dítě vytvořila. Během šetření ve škole nebyla žádná z pomůcek dítěti nabídnuta, projevovalo zájem o jiné spontánní činnosti (velké kostky). Vhodné didaktické hry a elektronické pomůcky byly ve třídě k dispozici.

Tvrzení uvedená ve stížnosti nelze zpětně za školní rok 2023/2024 jednoznačně potvrdit ani vyvrátit.

ČŠI hodnotí stížnost jako neprokazatelnou.

4.2. Komunikace o vhodnosti poskytování podpůrného opatření „asistent pedagoga“

Ve stížnosti je uvedeno, že ředitelka a učitelka opakovaně na zákonné zástupce vyvíjely nátlak na zajištění asistenta pedagoga, který ale dítěti ŠPZ doporučen nebyl.

Ředitelka připustila, že škola byla se stěžovateli v neshodě ve věci vhodnosti podpůrného opatření „asistent pedagoga“ pro jejich dítě. Toto podpůrné opatření nebylo ŠPZ doporučeno, neboť stěžovatelé v průběhu přiznávání podpůrného opatření dávali najevo, že k němu nedají souhlas. Rovněž v zápisu z konzultace ze dne 7. května 2024 je zřejmé, že stěžovatelé podpůrné opatření „asistent pedagoga“ odmítají.

Asistent pedagoga je podpůrným opatřením, které lze v MŠ podle § 16 odst. 4 školského zákona uplatnit pouze s doporučením ŠPZ a podle § 16 odst. 5 školského zákona jej lze poskytovat za podmínky informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte. Z výše uvedených zjištění ČŠI je zřejmé, že podpůrné opatření „asistent pedagoga“ ŠPZ doporučeno nebylo a MŠ postupovala správně, když jej neposkytovala.

Podle § 16 odst. 5 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů, shledá-li škola, že podpůrná opatření nejsou dostačující, nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb dítěte, bezodkladně doporučí zákonnému zástupci dítěte poradenskou pomoc ŠPZ. Podle § 11 odst. 3 písm. c) a d) výše uvedeného právního předpisu jsou informace MŠ podkladem při posuzování speciálních vzdělávacích potřeb dítěte v ŠPZ, škola má tedy právo vyjádřit svůj názor o potřebě stupňování podpůrných opatření a komunikovat o něm jak se ŠPZ, tak se zákonnými zástupci dítěte.

ČŠI nemůže ze získaných podkladů zjistit, zda forma, kterou škola komunikovala svůj názor na optimální podporu dítěte, měla formu nátlaku, jak uvádí stěžovatel, nebo zda komunikovala v mezích předpokládaných výše uvedeným právním předpisem.

ČŠI hodnotí stížnost jako neprokazatelnou.

5. Zajištění stravování dítěte

Stížnost směřuje k vyjádření nespokojenosti stěžovatelů s postupem školy při řešení individuálních požadavků na stravování dítěte (dále „stravování v jiném režimu“). Uvádí problémy týkající se omezení zajištění stravování v jiném režimu donáškou vlastní stravy ze strany školy a nespokojenost s výživovou hodnotou stravy poskytované dítěti školou. Rovněž zmiňuje domněnku, že podmínky pro stravování v jiném režimu nejsou srovnatelné pro všechny děti.

Z rozhovorů s ředitelkou i vedoucí školní jídelny a analýzou dokumentace vztahující se k zajištění stravování v jiném režimu bylo zjištěno, že škola dodržela všechny postupy stanovené právními předpisy. Vedoucí školní jídelny předložila lékařské potvrzení dodané zákonnými zástupci i smlouvy mezi zákonnými zástupci a školní jídelnou o donášce vlastních potravin a jejich skladování. Rovněž předložila zákonnými zástupci denně upravené jídelní lístky, na jejichž základě školní jídelna dítěti stravu poskytovala.

Škola nemá povinnost poskytovat v rámci školního stravování dietní stravování a ani jej neposkytuje. Proto v případě, kdy se dítěti na základě pokynů zákonných zástupců vydává jen část školního stravování a dítě konzumuje k tomu stravu vlastní, nemůže školní jídelna zajistit pestrá a vyváženou stravu a zodpovědnost je ponechána na zákonných zástupcích.

Dle sdělení učitelky i vedoucí školní jídelny někdy dítě odmítalo jíst i stravu donesenou z domova a z tohoto důvodu mu někdy nad rámec vydávaného jídla školní jídelna poskytovala alespoň kukuřičný chleba.

Ve školním roce 2023/2024 navštěvovalo dítě stěžovatelů MŠ, ve které se dítě stravuje vždy, pokud je v MŠ přítomno. Ve školním roce 2024/2025 se dítě vzdělává v základní škole, neboť se povinného předškolního vzdělávání účastní v přípravné třídě. V režimu školního stravování dětí a žáků základní školy se již žák/dítě nemusí stravovat ve školní jídelně, proto byla zákonným zástupcům nabídnuta možnost buď odebrat celý oběd, nebo jej odhlásit a zajistit dítěti stravu vlastní. Takový postup podle vyjádření pedagogických pracovníků platí pro všechny obdobné případy v rámci školy.

ČŠI hodnotí stížnost jako nedůvodnou.

S odkazem na ustanovení § 174 odst. 6 školského zákona Vám předáváme výsledek šetření ČŠI k dalšímu řízení a zároveň Vás žádáme o zaslání informace o vyřízení stížnosti a o případných opatřeních přijatých k nápravě.

S pozdravem

PhDr. Filip Dostál
vedoucí inspekčního týmu

Na vědomí

Základní škola a Mateřská škola Sibřina, příspěvková organizace, Říčanská 100, 250 84 Sibřina
stěžovatelé